

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A megyegyűlés.

Érdekes megyebizottsági közgyűlése volt Gömörnek e hó 26. és 27-ik napjain. — Nem a tárgyak száma, mely megközelítette a 100-at tette ezt érdekessé, hanem az, mert e tárgyak között több volt olyan, mely kiváló fontossággal bír, sőt volt olyan is, mely törvényhatóságunk területi épségben maradása s a nemzetiségi viszonyok jelenben oly példányszerű sulygyene ellen irányult.

És ez ellen tiltakozott a megyebizottsági közgyűlés férfiasan, egyet érezve és egyet értve.

A másik kiváló fontosságú tárgy a „Szlavia” biztosító prágai bank ügynökei által elkövetett zsarolás megszüntetését, illetőleg betiltását ezéző megyei határozatra kelt miniszteri leirat, mely szerint minden oly intézmény, mely az örökös tartományokban fenállhatási és működési jogosultsággal bír, a magyar szent korona országában is jogosult.

Azonban azt nem ismeri a miniszteri leirat, hogy a felvidéken e biztosítási eljárás csak ürügy a nemzeti aspiratiók elleplezésére s fentartó kapocs a cseh birodalom-felforgatók és a köztünk élő pánszláv agitátorok között, s így még azon esetben is megakadályozandó ennek ügynökeivel lépni összeköttetésbe, ha ezek által a szegény nép mértékét nem ismerő zaklatásnak kitéve nem volna.

Erre is megadta a kellő feleletet és felvilágosítást törvényhatóságunk, s hisszük, hogy a kifejtett okok alapján a megyének e tárgyban már megelőzőleg hozott határozatát a többi testvér-törvényhatóságok is elfogadják, s pártolólág terjesztendik föl s akkor annak helyben hagyása sokáig késni bizonyára nem fog.

A mi a gyűlés lefolyását illeti, Fáy Gusztáv főispán ur ő méltósága d. e. 10 órakor megnyitván a gyűlést, az alispáni jelentés olvastatott fel, melyet — minthogy közigazgatásunk hű képét adja, — egész terjedelmében közlünk.

A múlt évi december hóban megtartott tisztválasztás alig lett befejezve, a kéllehetetlen halál már is egyik felejtethetlen tisztársunkat, a mindenki által egyiránt becsült és szeretett Szentpétery Béla árvaszéki előadót kiragadta

körünkől s január hó első napjaiban Eszényi István központi irnok is befejezte földi életét, — az így üresedésbe jött hivatali állomások, — tekintve a teendők sokaságát, — a jelen közgyűlésig betöltetlenül nem hagyattatván, — főispán ur ő mlsga. az árvaszéki előadói állomásra ideiglenesen Batta Sámuel helyettesítette, irnokul pedig Jeszny Gáspárt nevezte ki, a tekintetes bizottsági közgyűlés egyik teendőjét képezendvén, — az üresedésben levő árvaszéki előadói állomásnak, — előre becsajított pályázat alapján, — a jelen gyűlés folyama alatt választás útján leendő végleges betöltése.

A közigazgatás rendes menetét egyébiránt a lefolyt időszakban mi akadály sem gátolta, — az unjonnan megválasztott tisztikar január hó 1-sején a kitűzött székhelyeken állomását elfoglalta, s hivatalos működését azonnal megkezdte és egész buzgalommal és erélyvel folytatja, — fenakadás csak a rimaszécsi járásban állott elő, hol a beérkezett szolgabírói jelentés szerint a székhelyül megalapított Rimaszécs városában, sem a hivatal elhelyezésére szükséges helyiségek, sem a tisztviselők részére szükséges lakások kaphatók és kibérelhetők nem voltak, minél fogva el kellett nézmem, hogy a szolgabírói hivatal a jelen gyűlésig ideiglenesen Feleden maradjon, a tekintetes bizottsági közgyűlés feladatát képezendvén ez irányban a szolgabírói jelentés alapján véglegesen intézkedni.

A tisztí kar tevékenységének megbirálhatása szempontjából van szerencsém az 1883-ik évi ügyforgalmat előterjeszteni, — e szerint a mondott év folyamán a központi közigazgatáshoz beérkezett összesen 11291 ügydarab a közigazgatási bizottsághoz 1378 ügydarab

ebből az év végeig elintéztetett 12669 ügydarab 12461 ügydarab

hátralékban maradt teilit 208 ügydarab

Összehasonlítva az ez. évben beérkezett ügyek számát az 1882-ik évi ügyforgalommal, vagyis 11018 számmal kitűnik, — miszerint a legközelebb lefolyt évben az ügyek száma 1651-el szaporodott.

A folyó hó legkivalóbb teendőjét megyénkben az ujonczállítás képezte, mely e hó 18-án a rozsnói és nagy-roczei, egy a Rozsnó városi, Dobsina városi, Jolsva városi, és Nagy-Röcze városi sorozó járásokban akadálytalanul befejeztetett, — s a hadjutalék mindenhol hiány nélkül, s ezen felül még 139 honvéd kiállított. — A rimaszombati sorozójárában az ujonczállítás folyó hó 30-án veendi kezdetét és folytatástni fog a Rimaszombat városi, rimaszécsi és tornallyai sorozó járásokban s véglegesen april hó 23-án fog Tornallyán befejeztetni.

A folyó évre kivetett hadjutalék tett

A rozsnói sorozó járásban 69 ujoncz 7 póttartalékos

A nagyroczeiben	62 ujoncz	6 póttartalékos
A rimaszombatiában	80 " "	8 " "
A rimaszécsiben	81 " "	8 " "
A tornallyaiban	101 " "	10 " "
A Rimaszombat városiban	10 " "	1 " "
A Rozsnó városiban	12 " "	1 " "
A Dobsina városiban	21 " "	2 " "
A Jolsva városiban	6 " "	1 " "
A Nagy-Röcze városiban	6 " "	1 " "

vagyis összesen 448 ujoncz 45 póttartalékos

A közegészségi állapot a lefolyt időszakban kielégítő volt, Pohorella és Polomka községek kivételével, hol nagyobb mérvű vörhenyjárvány uralgott, s a két községben beérkezett hivatalos jelentés szerint 5236 lakos közül megbetegült 415, meggyógyult 201, meghalt 110, gyógykezelés alatt maradt 107.

A hasznos háziállatok között járványos vagy ragályos kórok nem mutatkoztak, kivéven Horka községét, hol 9 db rühös ló van gyógykezelés alatt.

Nem tehetem, hogy e helyütt meg ne emlékezzem kórházunk áldásos működéséről, — a mint ezen nemes emberbaráti intézményt január hó 1-sején megnyitottuk, nehány hét lefolytával minden felszerelt ágy elvolt foglalva betegek által, sőt voltak időközök, hol a jelentkező betegek ágy hiányában azonnal fel sem vétethettek, — a legmagasabb beteglétszám volt eddig egy napon 47, ma pedig 41-et tézesen, — mi teljesen indokolta teszi, hogy a még hiányzó 32 betegágy azonnal felszereltessek, a minthogy ez tudomásom szerint a kórházi bizottság által irt jelentésében javaslatba fog hozatni, — örömmel győződtem meg egyébiránt, hogy kórházunkban példás rend és kiváló tisztaság s a betegek gondos ápolása uralkodik, miert ugy az alkalmazott orvosok, mint a betegápolónok teljes elismerést érdemelnek.

A közbiztonság fentartása körüli teendők megyénk területén, a m. kir. esendőség által január hó 1-én vétetvén által, hivatalosan jelenthetem, hogy köteleességeiket példás szorgalommal, tapintattal és szakavatottsággal teljesítik, s működésüket ez ideig a legjobb siker követte, — így a beérkezett jelentések szerint következő büncselekmények elkövetői lettek január és február hóban a m. kir. esendőség által kípukatolva és letartóztatva, gyilkosság és gyilkossági kísérletért 5, súlyos testi sértésért 4, rablásért 1, utonállás-és lopásért 1, betöréses lopásért 8, egyszerű lopásért 11, csavargásért 5, ezen felül letartóztatott egy igazolvány nélküli házal, egy dohányesempész és egy fegyházból megszökött feygenecz, felhívas folytán letartóztatott 25 egyén, fogoly kísérlet teljesített 39 esetben, postafedezet 15 eset-

T Á R C Z A.

Mennyi panasz . .

Mennyi panasz, mennyi láрма:
Keserű az élet már ma.
Izetlen, sós, mint a tenger,
Belefel a küzdő ember.

A' mért futkos, a' mért fírad;
Csekély öröm, sok bú, bánat.
Méreggel van a szív telve,
Akár csak az üröm kelyhe.

Hajdan beh más volt az élet!
Ha magasra szállt a lélek:
Nem követte a gond nyomban,
Nem nyögött a fájdalomban!

Volt jutalma a küzdésnek,
Volt vége a sujtó vésznek.
Kín a keblet, ha átverte,
Volt ir, balzsam a szívsebre.

Kislelkűség mind e láрма.
A küzdésnek meg van ára.
Csak az a baj: elhagy könnyen
Önbizalmunk munka közben.

Szabó József.

A márczius 25-iki estély.

Nem jött nagy zajjal, mintha nem is készült volna, s talán épen azért sikerült a résztvevők teljes meglegedésére. — Még csak műsorozat sem volt, hogy a szereplők iránti érdekltség buzdítsa a városunkban időző megyebizottsági tagokat s a város közönségét a megjelenésre, így sem a felolvasandó művek hangzatos czime nem szolgálhattott ingerül.

S épen azért volt meglegedve mindenki, ki a 30 kr. belépti díjat nem sokallotta egy estély élvezeteért feláldozni, s a számos tagból álló közönség bebizonyította, hogy az

olesó műelvezetben szívesen részt vesz, s az eszme, mi a műkedvelő társulat választmányában pendült meg, életre való, csak az utját és módját kell kitalálni, hogy az árak fel ne esigáztassanak tulságosan, válogatott közönség többször is lesz.

Legalább ezekről győződünk meg a fentemlitett alkalommal, mert volt díszes nőközönség, válogatott ifjuság, komoly diplomatikák s egy-két kíváncsi, ezek közt mi is.

Nem a műsor érdekelt bennünket annyira, mint inkább az, hogy hitünk szerint itt volna az ideje — más törvényhatóságok példájára életjelt adni magunkról — ha nem is a követválasztást, de a követjelölteket illetőleg. S bár Bachus dicső nedve, sőt még az árpálé is meglehetősen mérvben folydogált, de a politika — senkinek sem jutott eszébe, s így a kellemes összhangot mi sem zavarta meg. Egymás mellett megfért kormánypart és habarék, szélsőbal és ultramontán, semita és antisemita.

Ezért volt a kedv-álatlanos, s az egész estély oly kellemes összhangban olvadt össze, mintha az ifju lombot tavaszi szellő hozta májusi reggelen kellemes rezgésbe.

A kiadatlan műsorozatot, leszámítva a felszolgálók ténykedését s az öreg Fereso kedves zenejét, a dalárda 8 tagja kezdte meg, előadva Huber Károly „Szabadság dal”-át. — Az előadás ellen semmi kifogásunk nem lehet, mert a művészi tökélynek teljesen megfelelt, hanem a hatást illetőleg, szerintünk az ezen darabban megalkotott zeneköltészet csak teljes kar által előadva nyerhet teljes kifejezést. — A közönség zajosn meg tapsolta, mit a dalárda a „Lengyelke” előadásával köszönt meg.

Majd Marzso Károly mérnök ur lépett a felolvasó asztal mellé s olvasott fel az „agglegényekről”, mely műből mutatványul közöljük az első részt:

„Van a fiatal ember életében egy korszak, a midőn teljes lehetetlen a nősülés; kora, állása, minden, de minden — a nősülés útjában áll. Ezen korbá a reménydus ifju mindent elengedne — csak nősülni óhajt s ha a nősülés e korbá valóban lehető volna, akkor az agglegényeket ugy utogatnák kiállításokon s nagyon valószínű, hogy én sem untatnám most a t. ez. közönséget, mert a feleségem nem engedte volna meg — vagy ha nem is szolt volna ellent, az anyósom, no az bizonyosan megtiltotta volna. A ki e korszakot átélte a nélkül, hogy megnősült volna, követke-

zik az: a midőn már van a fiatal embernek kora, módja, hivatala, ekkor aztán elkezd nagy komolyan okoskodni: hogy hát tulajdonképen minek is nősüljön ő meg? Kell-e nekem elsőzott leves? — nem; kell-e nekem anyós? — nem; kell-e guvirka, fodor, plüss a divánomon? mustrapapír, gombostő, hajtű az íróasztalomon? eseléddeli veszekedés, folytonos vasalás, mosás, kolmnizás a konyhában? száz kalapdoboz, horgolás, stikkelés, tamborirozás, varró-gép-zörgés és más ilyen asszonnyal járó dolog a szobába? nem kell, — mi kell hát, első sorban is nem kell — az asszony. Tessék itt van az okoskodás vége.

Ez a korszak az, mely az agglegényeket termi, és hogy elég jó termés szokott lenni, még olyan rosz eszten-dőkben is, mint a mostaniak, nem szükséges bizonyitanom, tessék körültekinteni és meggyőződni.

Ne tessék már most azt gondolni, hogy az agglegény nem gondol a nősülésre? sőt ellenkezőleg, sokat és sokra gondol, ebben különbözik az első kortól, a midőn csak egyre gondol. Ez természetes is. Legyen csak rosz kosztja az embernek, első gondolata az lesz, hogy meg kellene nősülni, mert kétféle vendégloki koszt van; egy helyen elmegy az embernek a kedve az ebédől és kedve jó megnősülni, máshelyen elmegy a kedve a megnősülestől és megy a vendéglobe. Mit kell tehát tenni, hogy az agglegényeket nősülésre bírjuk? Minél többször és minél roszszabb kosztot kell nekik adni.

De gyerünk tovább. Legnagyobb része az embereknek nem tudja mi az agglegényi élet, az agglegényt ugy értelmezik, hogy: „az egy idősebb fiatal ember, a kinek még neje sincsen” — a nős férfiak a házias életből visszatekintve, csak kellemet látják és így értelmezik: „egy szerencsés nőten ember a kinek még csak felesége sincs.”

Nem szólván más magyarázatokról, csak azt akartam vele mondani, hogy alig tudja valaki helyesen értelmezni, mivel pedig én sem tudom: azért csak röviden fogok róla szólni.

Képzelnék magunknak egy garçon embert, például hivatalnokot a legjobb időbe, egy szokóév február havában, tehát a leghosszabb eszten-dő, legrövidebb hónapjának — akkor is legjobb napján, elsején. A tárcza még telve van — és most nem lévén nagyobb baja, azon okosodik, hogy most, a helyett, hogy ezen a rosz kövezen — sarat ke-

ben, segély szolgálat 20 esetben és vásár felügyelet 6 esetben.

Közutaink állapota kielégítőnek jelezhető, a múlt évben hátralebél maradt közmunka kötvényileg biztosított s a tavasz beálltával ledolgoztatása iránt a szükséges intézkedések idejében megtéve, ez idők már a fedanyag utvonalaik legnagyobb részén a biztosított közmunkával elterített, — a közmunkaváltás pénzék hiány nélkül behajtottak, s a megyei pénztárba beszolgáltattak.

A múlt évben megalakított uti-bizottság megtartott ülésében, a f. évi közmunka kiosztását, s a megváltás módjait beható tanácskozás alá vette s kimerítő jelentésében lesz szerencsés véleményét a teendők iránt a tekintetes bizottsági közgyűlésnek előterjeszteni.

Örömmel jelentem ezek után, hogy megyénk területén az iparos szakoktatás életbejuttatása iránt élénk mozgalom indult meg, sőt az városaink nagyobb részében már tényleg életbe is léptetett, — oly községekben pedig, hol azt az iparos tanoncok száma szükségessé teszi, kiváló erélyvel szerveztetik, részemről ezen, iparosaink jövőjére s közvetve hazánk anyagi gyarapodására irányult törekvést teljes odaadással pártolni és előmozdítani, hivatatos kötelességeim egyik legkiválóbbikának tekintem, s azt a tekintetes bizottsági közgyűlés nagybecsű figyelmébe ajánlom.

Jelentem továbbá, miszerint az 1885-ik évben Budapesten rendezendő országos kiállítás részvételéért megyénk gazda és iparos közönsége között élénk visszhangra talál, s teljes reményünk lehet, hogy megyénk gyári és ipari czikkei s gazdasági terményei által, az országos kiállításra méltólag leendő képviselve.

A tekintetes bizottság a közgyűlés azon határozatához képest, melynél fogva elrendelvi méltóztatott, hogy a helybeli pénztáraknál elhelyezett megyei tőkepénzek értékpapirokban fektetessenek, van szerencsés tiszteletteljesen jelenteni, miszerint bár a pénzpiacon jelenlegi helyzete, s az értékpapírok magas ár állása hasonló miveletek keresztül vitelére kedvezőnek nem mutatkozott, a tőkék tekintélyes része még is convertáltatott, s ez értékpapírok oly árokon lettek beszerezve, mely azoknak 5 százalékos jövedelmezőségét biztosítják, mely pénztárakból, mely tőkék lettek e célra felhasználva, az a főpénztárnoki e tárgyban beadandó jelentésből lesz látható és megítélhető.

Vége van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, miszerint a megyei pénztárak által szabályszerűleg megvizsgáltattak s a kezelési naplók teljes rendben, a pénzkészletek pedig hiánytalan állapotban levőknek találtattak. Szükségesnek tartom itt megjegyezni, miszerint a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által kiadott rendelet értelmében f. évi január hó 1-sejétől a szabályrendeletre képest minden pénztárnál az új pénztári kezelés életbe léptetett, s ahoz képest a megyei összes pénztárak kezelését a főpénztárnok, a gyámügyi pénztárát az al-pénztárnok, az ellenőri teendőket pedig Szentmiklóssy Gyula alszámvevő, mint pénztári ellenőr teljesíti.

Az alispáni jelentés után az üresedésben levő árvászéki előadói állomás betöltése következett Kubinyi Andor volt szolgabírói segéd és Dancs Gyula árvagyám voltak kijelölve. A megjelölt 163 megyebizottsági tag közül Kubinyira szavazott 107, Dancs Gyulára 30, így amaz 77 szótöbbséggel árvászéki előadóvá megválasztott.

Ugyanez alkalommal a főispán ifj. gr. Serényi Jánost tiszteletbeli jegyzőve nevezte ki, s ugy a megválasztott mint kinevezett tisztviselő a hivatalos esküt letette.

Putnok kérvényére vonatkozólag egyhangulag az állandó választmányunk következő véleményes jelentése lett elfogadva:

„Alkotmányos közéletünk küzdelmes napjaiban a közügyek iránti meleg érdeklődés, a czél öntudatos érzete testvéries rokonérzelmet keltett fel a küzdők sorában: a törvényhatóságok belételeben bizonyos családias szellem nyilvánult; a törvényhatóságok közönsége egyenkint és egyetemlegesen a megyét szűkebb hazájának, családjának s mindennek tekintette. A hazafias meleg érdeklődés sugallta, ezen családias közszellem kapcsolta mint láncszemet egymáshoz

rülve siet reggelizni, mennyivel jobb volna, ha otthon egy szép asszony kálná meg egy jó pohár kávéval. Epen ilyen tarthatatlan az állapot az ebéddel is, az egész ebéd nem ér semmit, a leves ha akarom főzelék, a főzelék ha akarom leves, a mai pecsenye tegnapi főtt hus, a fekete kávé higitott svix, a mártást ha akarom is tudni, nem tudom hogy mi, ez mind igen jó az urfiaknak, de ha csak rá gondol egy elsőzött családi levesre már veszekedhetnekje van. De van ezen kívül a garçon embernek ezer más kellemetlensége — megyünk haza a takarítónó befűtött ugyan de a tűz kialudott — tessék összeszedni ezer csókkal telt leveleket és fűts, — ugy is meleg hangon vannak írva, innál vizet de nincs viz, vagy elmegy a kaszinóba vizet inni, vagy elmegy a takarítónó lakására megmondani hogy hozzon vizet, szabad a választás; vagy van viz, de nincs pohár, elvitte a takarítónó, mert vendégei vannak, Ilyenkor aztán természetes, hogy még ha agglégény is az ember, mert ő csak körül akart nézni és ime alig hogy oda megy, már is meg akarják „fogni.“ Tessék aztán egy ilyen agglégényt szívesen fogadni vagy rosszul? — még megmondani is nehéz, hogy melyik hát a nagyobb baj? stb.

A bizottságot jóízűleg s több ízben megnevetette a művön mindvégig előlő humor s a találó kifejezések s a felolvasót több ízben megéljenzete.

A műsort Ján Zsiga végezte be, magyar dalokat adva elő hegedűn, azon tőkélylél, mit már töle régen megszoktunk, de — a mit fájdalom, oly ritkán van szerencsés halani. Hajh! a fülemle is elhallgat, ha párját feltalálja — azt mondják — hanem hisszük, hogy ezután másképp leendő.

Ezután ráhuzta Fereso s tánczra kerekedett a fiatalság s járta éjjel után 2 óraig szakadatlan jó kedvvel, mintha csak Carneval herczeg évadja volna s felhangzanék a dal: Báresak ez az éjszaka! stb.

cs.

a törvényhatóságokat s e gyöngéd viszony, — melynek öszszetartó kötelekét a tántoríthatlan hazaszeretet képezte, — idézte elő ama nagy napok szellemi küzdelmeit és emelte a törvényhatóságokat alkotmányunk védbástyájává.

A törvényhatóságok saját kebelükben merítve új erőt a küzdelmekre: az öskori, szívós elemek együttartása és tömörülése volt főtenyezője annak, hogy oly sok balszerencse között s oly sok vizsály után, mint oldott kéve szét nem hullt nemzetünk.

A változott közigazgatási rendszer keretében szűkebb hatáskörrel bár, de alkotmányos közéletünk szükséges tényezőjének tartjuk még ma is a törvényhatóságokat. Főtenyezői a nemzeti közszellem nyilvánulásának, hivatva tartani a nemzeti életet, megóvni a magyar államszmet minden oly áramlat behatásától, mely azt tevékenységében megbénítaná.

Törvényhatóságunk jövője feletti féltékeny aggodalom, őseinktől öröklött s tisztaságban megőrzött hazafias ragaszkodás nemzetiségünkhöz, alkotmányunkhoz, ébreszté fel kebelünkben a multak kegyeletes emlékét, e pillanatban, midőn megyénk egyetértő, békés belételeit megingatni, azon családias köteleket, melylyel századok óta e megyéhez kapcsolva volt, Putnok városa azon elhatározása által, hogy törvényhatóságunk kebeléből Borsodmgyéhez leendő átesatolását kérélnézi, — felbontani kívánja.

Megyénk békés belételeinek a megrázkódtatásoktól leendő megóvása, törvényes, hivatásszerű tevékeny működésének fentartása érdekében kötelességünkben állónak tartjuk és ismerjük beható bíralatunk tárgyává tenni az elszakadásra irányult törekvés indokait, komolyan, értékük szerint méltatni rugóit, s higgadt megfontolás után egész határozottsággal nyilvánítani véleményünket.

Putnok városának, mint képviselő-testülete jegyzőkönyvében világosan kijelenti, határozott óhaja, hogy Gömör-Kishont t. e. megyéből Borsodmgyébe átkebeleztessek azon okból, „hogy provinciális székvaróssá emlékdvén, nyerje kir. járásbíróiságot, közigazgatást és adóhivatalt!

Az indok ennélfogva nem közigazgatásunk keretébe okozott sérelem vagy jogtalan mellőzés, hanem kizárólag városi magánérdek.

Elismerjük, hogy Putnok városa lakosainak értelmisége, magyar hazafias érzülete, tevékeny és a fejlesztésre hivatott életképesége folytán teljesen méltó és alkalmas lenne arra, hogy egy közigazgatási járás központjává, székhelyévé emeltessek: — ugy de nem megyénk közönségének intézkedése, nem elhatározásától függő mellőzés oka annak, hogy sem szolgabírói, sem járásbíróisági székhelylyé nem emeltetett, hanem kizárólag földrajzi fekvése.

Különb. Tornallyával, a járás és járásbíróiság székhelyével kényelmes vasuti és forgalmi összeköttetése folytán ezen kizárólag a megye határának szélén fekvése okozta mellőzése alapos és az elválaszra elfogadható indokul nem szolgálhat.

Avagy változik-e Putnok városának helyzete, fekvése, s közigazgatási berendezésnél jogosan méltányló s figyelmet érdemlő jelentőséget nyer-e az által, ha Gömör-Kishont t. e. megye kebeléből és végső határáról Borsodmgyébe, ismét a megye végső határára áthelyeztetik?

Bizonyára nem. Amde ezzel ellenkezőleg e megye területén Putnok város és Héth község elszakadása 3426 lélekszám, tősgyökeres magyar lakosságának kiválaszta megzavarhatja a vegyes lakossága s nyelvű megyében a békés együttélés és tevékeny, nyugodt közigazgatási kormányzatban fenálló egyensúlyt, — s ösztönül szolgálhatna bizonyos nemzetellenes törekvések felbresztésére.

Mindezen indokok figyelembe vétele mellett Putnok városa kérelmét sem állami közigazgatási, sem nemzetiségi és megyei szempontokból indokolhatónak és megengedhetőnek, sem jogosnak és igazságosnak nem tartjuk.

De a mily indokolatlannak tartjuk magát a kérelmet, épenugy hibáztatnunk kell az utat és módot, melyet Putnok városa céljainak keresztül vitelére választott; hogy elszakadását törvényhatóságunk mellőzésével egyenesen a szomszédos megye községeinek fellépése mellett kérelmezte.

Avagy ha Putnok városának járási székhelylyé leendő emelését egy vidék érdeke közigazgatási szempontból indokoltá tenné: nem könnyebben valósíthatná-e Putnok e törekvését megyénk kebelében, s ha kikéri és igénybe veszi törvényhatóságunk készséges támogatását?

Nem természetes és jogos következménye-e a helyzetnek, hogy ha több község kényelme és érdeke a változott körülményeknél fogva kívánatosá tenné, hogy Putnok központtá és járásbíróisági székhelylyé átalakíttassék, a hozzá hasonló és körülötte fekvő községek megyénkhez átkebeleztessek annyal inkább, miután ezen tisztán magyar lakossága községek átkebelezését még magasabb nemzeti szempont is indokolhatná.

Mindezen kétségbe vonhatatlan ténykörülményeknél fogva Putnok városa és a vele együtt tartó Héth községének kérelmét sem jogosnak, sem indokoltnak nem tartjuk, az átkebelezés és ennek folytán törvényhatóságunk területének ily káros következményü megcsontításának engedélyezése ellen nyíltan és határozottan tiltakozunk!

A hozzánk küldött kérvényt és emlékiratot ezen szellemen szerkesztett indokolt feliratunk kíséretében a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjeszteni rendeljük.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az állandó választmány véleményét s így a legfontosabb megyegyűlési tárgyon minden vita nélkül ment át a gyűlés.

Több, inkább magán és helyi érdekeket felölő tárgy elintézése után a rimaszécsi járás szolgabírói székhelyének kérdése került szónyegre. — Minthogy a beküldött kérvények indokai szemközt állanak, az ügy megvizsgálására egy teljesen indifferens bizottság küldetett ki az alispán elnökele alatt. E bizottság tagjai az elnökön kívül: Csider Károly, Abonyi Pál, Kubinyi Gusztáv, Beliczay László és Bornemisza László.

Ezek voltak a gyűlés özerdekkübb tárgyai, a gyűlés, melyet márczius 27-én — minthogy a főispán fontos ügyben elutazott, — az alispán vezetett és zárt be, 27-ikén délben ért véget.

A gömörmezei közigazgatási bizottság fél-évi jelentése az 1883. év második feléről.

VII. A tisztügyi havi jelentései nyomán.

A tisztügyi havi hatáskörébe utalt ügyek rendes folyamatban voltak; semmi olyan elő nem fordult, a mi magától vonhatta volna azt, hogy a közigazgatási bizottság közbenjárása igénybe véssék vagy behatóbb intézkedése kikéressék.

Ingalanokra vezetett végrehajtás telekkönyvileg feljegyztetett a félév lefolyása alatt 23 esetben; árverés fogantatott 6 esetben, vételár felosztás tárgyalatott 4 esetben, vételár tényleg felosztatott 2 esetben, — önkéntes fizetés következtében árverés beszünttetett 4 esetben, bekebelezés iránti kérelem elutasított a telekkönyvi hatóság által a végrehajtást szenvedő lakhelyének hibás jelzése folytán 13 esetben, — a végrehajtás alappól jelölt birtok hibás jelzése következtében pedig 1 esetben.

Fegyelmi ügyekről a tisztügyi havi jelentései nem emlékeznek.

VIII. A megyei főorvos havi jelentései nyomán.

Az egészségi állapot általában kedvezőnek mondható, a betegedési mozgalom korlátolt s a halálozási esetek a rendes viszonyoknak megfelelőek.

Kórmentőnek a hurutos jelleg s csak a félév végén a hurutos lobos mondatik.

A váltólázak alább hagytak október havában s azután gyéren fordultak elő.

Járvány október havában észleltetett Lubenyiken és a chisnyóvízi vasgyárban mint hőkhurut 47 betegedési esettel melyből 5 halálos kimenetelű. Deczember havában pedig Pohorellán mint vörheny 87 esettel — melyből 23 halálos kimenetelű.

Bujafekélyes kórok hűgvesőtákar a tornallyai járás községeiben folyást mutatkozott.

Vérhas gyógyított Tornallyán szeptember havában, ugyanott és Nagyrőczen októberben, Sajó-Gömörön deczemberben 1—1 eset.

Alhasi hagymáz fordult elő szeptember havában a nagyrőcei járás 5 községében, október havában Rimaszombatban, Ragályon és Nagyrőczen egy két eset és november hóban Ragályon 1.

Hőkhurut jegyztetett a chisnyóvízi vasgyárban a gyermekek közt augusztus és szeptember hónapokban.

Torokgyík és roncsoló toroklob esete fordult elő szeptemberben Jolsván 2, októberben 1 eset, Klenóczen novemberben 1 és Alsó-Szuhán ugyancsak november hóban 1 eset szelid lefolyással.

Rüh mutatkozott a tornallyai járás 5 községében 75 lakoson szeptembertől kezdve egész deczember hó végéig.

Agy és agygerincz buroklob előfordult október havában Sajó-Gömörön 1 eset.

Pokolvar mutatkozott Hanván októberben 1 eset és deczemberben Rákoson 1 eset, ez utóbbi halálos kimenetelű.

Kanyaró észleltetett október hóban Rozsnyón néhány esettel.

Takonykórban elhalt Dulházán deczemberben egy férfi.

Viziszonnyban november hó folyamán meghalt Deresken egy 9 éves fiu; és Hárskuten egy 35 éves nő, ezen nőnek, kit szinte megmárt gyermeke, ápolás, illetőleg orvosi felügyelet alatt még eddig egészséges.

Nyilvános kéjhölgy vizsgálatot havonkint Rimaszombatban 5, Rozsnyón 4—5, egészségesek voltak, kivéve októbert és november, midőn Rimaszombatból egyet-egyet a miskolczi közkórházba kellett utasítani gyógyítás végett.

Uséplőgép általi kézzuzás előfordult Rimaszombatban egy eset.

Vizsgálatot: könnyű sérelem 154, — súlyos 58, —

Eszk özlötetett orvosrendőri hullaszemle 12, — hullabontás 6, —

„ „ orvostvzési „ 15 eset.

Öngyilkosság jegyztetett 4.

Kórrovossá megválasztott a ragályi körbe dr. Istók Barna, az osgyáni körbe dr. Marikovszky István.

Elhalt a nyustyai kör orvosa dr. Kolbenheyer Kálmán. Felterjesztetett a kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz a megye területén alkalmazásban levő szülésznők táblás kimutatása; a kir. belügyi miniszteriumhoz pedig a bárgyuk és hülyék járásonkénti kimutatása.

A rimaszombati, pelszei központi és a rozsnói, nagyrőcei, rimaszécsi, tornallyai járásbíróisági fogházak szabályszerűen megvizsgáltattak; a fogházak tisztái, jól szelözöttek, megfelelnek azon feltételeknek, melyeket a fegyenek letartóztatásának biztonsága és egészségi tekintetei előlnek, az egészségi állapot kielégítőnek találtatott és az élelmezés szabályszerű volt.

Az állategészségi viszonyok egészben véve kedvezőnek mondatnak, a félév folyamán takonykór Rimaszombatban, Dobsinán, Dulházán fordult elő s kiirtott 7 ló, lépfevében elesett 1 ló, 18 db sertés, 1 db szarvasmarha.

Levelezés.

Tiszolcz, 1884. márczius 27.

Tek. Szerkesztő ur! Mult vasárnap, márczius 23-án, esti 10 óraker tüzlárma vert fel álmunkból. A tűz, egy a város felett kimagasló ponton keletkezett, oly helyen hol a tűz közvetlen szomszédóságában legalább 20—30 faszindellyel és szalmával fedett csűr és egyéb épület áll egy csoportban; s minthogy a folytonosan tartott éjszaka-nyugati szél a tüzet épen ezen épületek és a város közepe felé hajtotta, alaposan lehetett tartani attól, hogy az egész város a tűz martalékává válik, a mint már vagy husz háztető valósággal ki is gyuladt, ezek között a városi nagyvendéglő is. Azonban a helybeli önkényes tüzlő-egylet által szakszerűen és a legnagyobb erőmegfeszítéssel vezetett oltási munkálatoknak sikerült a tüzet annyira localizálni, hogy csupán négy csűr és egy ólégett le. Valóban megfoghatlan és szinte lehetetlen dolognak látszik, hogy oly körülmények mellett, mint a milyenek mellett ezen tűz keletkezett, t. i. tekintve fával és szalmával fedett épületek egymáshoz közelségét, midőn egyes épületek egymástól alig 1—2 ölnyi távolságban vannak, a tüzet mégis sikerült eloltani, s habár ugyan a helybeli tüzlő-egylet csak kötelességét teljesítette, midőn a tüz oltása körül oly nagy tevékenységet fejtett ki, mindamellét az egylet ellen egyesek által táplált elfogultság teljesen elenyészett, és az elismerés általános. De elismerést és köszönetet érdemel a helybeli m. kir. kincstári vasgyár t. előjárósága is, minthogy ez a vasgyár körül éjjel-nappal dolgozó munkásaival a tűzveszély helyére az első érkezett, és tapintatos vezetésével az oltási munkálatokat nagyon elősegítette. A kár — minthogy hét darab szarvasmarha is égettoda — mintegy négyezer forintba tehető.

A.

Meghívás.

A „Gömörmezei méhészegylet“ jövő április hó 9-én Nagy-Röczen tartandó alakuló gyűlésére van szerencsém meggyéni s a szomszéd megyék minden méhészt s a méhészt barátait tisztelettel meghívni.

A távolabb vidékekről megelőző napon beérkezők találkoznak este a társalgási egylet termeiben.

Szerdán d. e. 9 órákor kezdjük a tanácskozást, melynek tárgyai:

1. Jelentés a február 13-iki előértekezlet rendelkezéseinek foganatosításáról s intézkedés a tagdíjak beszedése iránt.

2. Alapszabályok alkotása a benyújtandó tervezet alapján.

3. Tisztikar megválasztása.

4. Intézkedés a „Méhészeti Lapok“ előfizetése tárgyában.

5. Bővebb megvitatása az előértekezlet jknyve 7-ik pontjának.

6. A folyó évi első vándorgyűlés ideje s helyének kitűzése.

7. Indítványok.

A gyűjtő-ívek — mindenestre pedig azokat is, melyeken esetleg senki aláírva nem volna — tisztelettel kérem ezímem alatt legkésőbb április 6-án postára tenni s Nagy-Röczerre (poste restante) elküldeni.

Csetnek, 1884. márczius 25-én.

Jegyzet. A gyűlés helye a nagyvendéglőben lesz megtudható.

Szontagh Andor.

Hírek és vegyesek.

Áthelyezés. Esegthy József rimaszombati kir. törvényszéki vegrehajtó Nagy-Röczerre helyeztetett át.

Csikvádi Csik Lajos szövételepét, mely Dobosinán huzamos idő óta kiváló eredménnyel működött, Ajnácskőre helyezte át, hogy e vidéken is a szövőipart meghonosíthassa s a tanulást itt is megkönnyítse a vállalkozóknak.

A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete ma, márczius hó 30-án saját egyleti helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a rendes-, alapító-, pártoló- és tiszteletbeli tagok meghívattak.

Hangverseny. Ma vasárnap, esti 8 órákor a rimaszombati kaszinó helyiségében Schreier S. hegedűművész, 50 kros belépti díj mellett, hangversenyt rendez. Felhívjuk rá a zenekedvelők figyelmét.

Nyilvános előadás. A helybeli iparos segédek önképző- és segélyegylete körében rendszeresített nyilvános előadások másodikát f. hó 24-én Fabry János tanár ur tartotta meg ez uttal a természetrajz embertani részéből, s örömmel jelezhetjük, hogy a sikerrel úgy az előadó, mint a hallgatóság meglehetősen elégedve, mert a tömörten népes padosorokban nemesek az egylet rendes tagjainak nagy számával, de előkelő polgárokkal s tisztviselőkkel is találkozhatunk. A mindvégig érdekesen s iparos irányban fűzött előadás úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból valódi élvezetet nyújtott; igazolta ezt a hatalmas „eljen“, mely az előadó zárszavait kísérte. Az elismerésnek különben néhány szerény szóban kifejezést adott az egylet titkársai, midőn a tanár ur áldozatkészségét az egylet nevében megköszönte. Mint értesültünk f. hó 31-én (hétfőn) a gymnasium II-od osztályu tantermében este 8—9 óra közt Zschar Gusztáv tanár ur tart előadást az erkölcs- és illemtanból. Hogy ez előadás nem kevésbé lesz látogatott, vonzó és élvezetes mint a két előbbi, arra nézve a nevezett tanár ur általánosan ismert képessége, kedves modora ép oly biztosíték nekünk, mint a közönségnek mindinkább fokozódó érdeklődése s azon buzgalom, melyet az életre való egylet derék tagjainál többször volt alkalmunk tapasztalni. Adja isten, hogy e dícséretes törekvés a szép, jó és hasznos feltegyen kitartó és gyümölcsöző.

Megörült. Perez István (és nem Berecz, mint a napilapok írták) rimaszombati lakos s volt vasúti szolga e hó 21-ikén Budapesten, hova munkakeresés végett e hó közepén elutazott, megörült. — Örültsége abban áll, hogy ropant tudósna hiszi magát s azt állítja, hogy 76 évig járt iskolába s csak azért utazott a fővárosba, hogy ott tudományt értékesítse. — A „Hunyady“ téren egy árucarnokot akar építtetni, melybe Londonból narancsokat, citromot, Olaszországból tigriseket és oroszlánokat hozat s ezek őrzésére 50 rendőrt kért és kapott a kapitányságtól. A szerencsétlen férfikorának közepén sincs még s tanuló korában egyike volt az élesebb eszű gyermekeknek, de később az élet küzdelmei és csapások megtörték szellemét, míg végre a munkahiány teljesen összetörte. A Rókus kórházban van ápolás alatt.

Ujkori Philaemon és Baucis. Kormos István és neje szutori lakosok 55 éven át viselték együtt az élet terheit s osztoztak örömeiben s bánataiban. A betegséget nem igen ismerték, mert hiszen a szegény ember nem ér rá betegnek lenni. Azonban e szokatlan vendég kopogtatott be hozzájuk e hó 26-ikán s először a férfi érzett szokatlan borzongást, majd a nő is. Hogy a szokatlan vendéget illő respectussal fogadják, lefeküdtek az egyetlen nyoszolyába s elaludtak még pedig örökre. Ugy találták őket reggel a hozzátartozók élettelenül.

Munkások lázongása Salgó-Tarján mellett. Baglyas-alján az észak-magyarországi közbányá-részvénytársulat munkásai, számra nézve mintegy 800-an, izgatók által felbujtva, a munkát beszüntették s az előjárók ellen tettelegességekre vetemedtek. A csendőrség és a requirált katonaság gyors és erélyes közbelépésének azonban csakhamar sikerült a zavargásnak véget vetni, miután egy munkás agyonlövetett négyen pedig súlyos sérüléseket szenvedtek. A munkát most már folytatják. A vizsgálát erélyesen folyik.

Nyertes kutyák. Hanvay Zoltán, kinek példányszerű nemesfajú vadász-kutya tenyészdéje van, a f. hó 15-ikén Bécsben tartott kutya-kiállításra egy-néhány kiváló fajkutyát küldött fel, melyek az osztrák sportmännerek elől az első díjat elhalaszták.

A budapesti kiállítás építő-ipari országos szakbizottsága a bejelentési határidő lejártának közeledtével ismételtelen felkéri a hazai építészeket és építő-iparosokat (nevezetesen kőbánya-, téglá- és ezementgyártó tulajdonosokat, épület-lakatosokat, fűtési-, szellőztetési és vízvezeték berendezések készítőit, épület-asztalosokat, ácsokat s egyéb építő-iparágakkal foglalkozókat.) hogy az országos kiállításon közérdekű építkezésekre vonatkozó tervműveikkel, illetőleg termékeikkel, gyártmányaikkal és készítményeikkel minél tömegesebben résztvevni s ez által a hazai építő-ipart

a kiállításon mai fejlettségéhez méltóan bemutatni szíveskedjenek. A bejelentések az építő-ipari országos-kiállítási bizottsághoz (Budapest, papnövelde-utca 10. sz. a.) küldendők, mely bizottság a kiállításra vonatkozólag akár szóbeli, akár írásbeli felvilágosításokkal, úgy szintén bejelentő-ívekkel szívesen szolgál.

Felülfizettek a márczius 25-iki estély alkalmával: Fáy Gusztáv főispán 2 frt. dr. Szabó Samu 70 krt. Rábely Miklós 30 krt. Molnár József ügyvéd 70 krt. Lubik János 70 krt. Barna Ferencz 1 frt. Kubinyi Imre 10 krt. Zimányi Géza 20 krt. Szinétár Mihály 20 krt. Madarassy Dezső 70 krt. Baksay József 30 krt. Hajós Kálmán 70 krt. N. N. 10 krt. Kubinyi Andor 70 krt. összesen 8 frt 40 krt. melyért köszönetet mond a rendezőség.

Legközelebb 10 eredeti magyar népdal jelent meg a „Harmónia“ kiadásában „szív hullámok“ ezim alatt Szentirmay Elemértől. ének és zongorára alkalmazva. Hirnevesszen szerzőnk ez újabb művét — habár az dícséretre nem szorul — a legmelegebben ajánljuk zenekedvelőink figyelmébe annál is inkább; mert ezeknél a zongora rész külön is játszható. Részünkről megvagyunk győződve, hogy e téren fényes érdemeket szerzett kitünő szerzőnk ez újabb művével ismételt sikert fog elérni.

A „Pesti Hírlap“ ra, melyre a hó bármelyik napján lehet előfizetni, s a mely körül a legkiválóbb írók tömörültek, felhívjuk olvasóink figyelmét. Előfizetési ára 14 frt, a „Magyarország és a Nagyvilág“ ezimű képes szépirodalmi lappal együtt csak 20 frt. Előfizetési pénzek postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Nádor-utca 7. szám alá küldendők.

Jó lesz ezt elolvasni! Lapunk mai számában egy figyelemre méltó hirdetést közlünk, mivel a közönség úgy is tudja, hogy az ilyen közlemények a hirdető czégekétől erednek, feleslegesnek találjuk a megjegyzést, hogy ezen ajánlat szintén a hirdető czégtől ered. De figyelembe veendő itt, hogy kizárólag hazai czégekről, — és a következő nagyon is szomorú hirdetési és állami viszonyaink közt rendkívül fontos feltételekről van szó: 1) A megrendelő teljesben biztosítva van, hogy szédelő hirdetéseik által lépére nem vezettetik, mivel a hazai czégekkel közvetlen összeköttetésben áll a „Nemzetközi hirdető“ szerkesztősége, a külföldieket pedig csak is akkor és úgy hirdeti, ha a hazai czégek garanciáit elfogadja: nevezetesen a czégek a megrendelt cikkre vagy munkára nézve nem szabad nyereszkező ügynököknek, hanem direct forrásnak lenni; köteles minden nem tetszőt visszafogadni és kárpótlást nyújtani; köteles minden czég a beígatás előtt igazolni, hogy czikke vagy munkája, — nem a fizetett elismeréseket értjük — csakugyan bir a megajánlott kitünő tulajdonságokkal. A mit hirdetünk, arra nézve törvényes bizonyítékokat szerzünk. 2) Csak is eredeti, egyenes, közvetlen forrásokból adunk mindent, „kivánagra“ olcsóbb forrásból másodrendű minőségűt. 3) Akárhány cikkre elegendő egy levelezési lap; együtt küldünk mindent. 4) A csillaggal jelölt cikkekben 10% -ot elengedünk, az eredeti czégek eredeti árjegyzeikéből. 5) A megrendelő levelezését ingyen teljesítjük. 6) 5 kilóg 10 frton felül a szállítási ingyenes. 7) Minden megrendelt vagy utárvétellel kiváltott, de nem tetsző tárgy visszavetetik. 8) Ismét eladók, kereskedők és nyában vevők, (hogy mennyi a „nagyban“ arra nézve minden czike felvilágosítást adunk) tőlünk a czégek eredeti árleütést (rabatt) kapják. 9) Minden megrendelő a mint megrendelése Budapestre érkezett, rögtön levelet kap. (portmentes válaszlappal.) melyben értesítetük, hogy megrendelése beérkezett, melyen a megrendelő a szállítmány feletti meglegedését, vagy azt köteles kijelenteni, hogy panasza van s kárpótlást követel. 10) Részletfizetések eszközöltenek ki nagyobb megrendeléseknél. — Hármás jótállás e tiz pontra: 1. A szerkesztőség; 2. az eredeti czég; 3. a szállító. (Lásd a hirdetést: **Egyedüli legutányosabb, legbiztosabb és legjobb megrendelési mód!**)

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés)

Írta: **Merényi László.**

(Folytatás.)

— De minden miértnek van egy azértja!
— Igaz, és ha tudni akarod, megszomog: a kövérre tétel nálam csak eszköz és ez eszközzel czélt akarok érni.
— Czélt? — tán csak nem valami lapos gutára gondolsz, mi?

— A viláért sem, számításom egészen máshova üt ki, de majd megtudod egykor, s most csak annyit jegyzek meg: kissé sovány vagy! De térjünk csak a dologra: megbántottál, ép azért bűnhődöl, de a büntetés módjával és mérvével még jó magam sem vagyok tisztában. Mert mióta jobban ismerlek, új meg új sajátosságokat és tulajdonságokat fedeztem föl benned. Lényed és határozottságod szellem létemre, még jó magamat is gondolkodóba ejt; büntetésemnek eddig alkalmazásba vett nemei nem igen alkalmazhatók reád. S szellem-tárházamban hasonló esetre igen; de hasonló egyévre nem akadtam. Ismernem kell vágyaidat és erődöt, menynit bírsz el; szerelmed tárgyát, azt mit forró vágygyal legingább ölelsz? Mert azok ismerete nélkül érzékenyen büntetni nem lehet!

— Oh, démon! — sohajtott fel Varga.
— Az nem vagyok. Szellemtársaim büntetni akarnak s e tisztet reám bízták, tisztet és kötelességem tehát példás büntetést szabni rád. Példa kell; lesz!

— Elismerem: megsértettelek; te tehát sértett-fél vagy s én a sértő? De kérdem most már: hogyan lehet a sértett-fél egyuttal bíró is; hisz a személy egy és ugyanaz?

— A szellem világban már ez így szokás, sőt az kiváltságaink közé tartozik, miért felelősek vagyunk, csakhogy itéletünkben az örök igazsághoz alkalmazva kell eljárunk: büntetünk kell úgy, hogy ez egyuttal sép is, jó is és igazságos is legyen; itéletünkben s annak vegrehajtásában a szép, jó és igaz eszméje van egyesítve!

— Szép; de mond mi a czéled és a szándékod?
— Büntetésből próbára akarlak tenni: mire képes az ember, mert te makacs, szívós és kitartó vagy: olyszerű ember, kikkől a martirokat faragják!

— Koránt sem — vágott közbe Varga — koránt sem! Ismétlem nem ismeris. Semmi kedvem, vágyam és hajlalom a martirok tövis koszorujára; sőt ellenkezőleg, szere-

tem az életet s mint ilyen, a pillanatnyi benyomásoknak engedő, hajlékony, mindamellett egyszerű ember vagyok és mindenek fölött érzékeny. Gyermekeim rongysz bakancsai sokszor csaknem siróba ejtenek! Nem ismeris?!

— Önismeret: ez az embernek a legnehezebb! Lásd nem ismered magad; te egyike vagy a legszívósabbak közül! Határozottságod engem is bámulatba ejt, egész lényed, mintha ellenmondásokból volna összerakva, igénytelen és vágy nélküli embernek látszol, mégis hévvel és szeretettel ölelsz magadhoz sok tárgyat, hideg, közönyös valód, lángra gyulva lelkesedve lobog: ilyen ember kell nekünk! Örömeiddel fukarkodva bánsz, magadba zárod, mint illatát a virág és mégis — eszmékért és elvekért lelkesedve égsz: egyedüli szenvedélyed a családboldogítás tűzhelye mellett a — hazaszeretett!

— Hizelepsz, hogy megejts!
— Közbeszólással zavarsz itéletemben és újból sértesz. érted-e? — de folytatom: — engedékeny és fogékony természetted daczára jellemled szilárl s akaratom vas.

— Oh, koránt sem!

— Ismétlem: akaratom vas és ép azt akarom megtudni: vajjon e vasakat meddig hajlítható? . .

— Es ha elpattan?

— Az emberiség java és a közjó érdekében feláldozod magad; szert tész hírnévre és dícsőségre s mint nagy és önfeláldozó embert, a késő korban is emlegetnek s tiszteletre márványból majd emléket is állítanak!

— Tán te faragod!?

— Újból sértesz — akaratlanul.

— De ha te faragod is megjegyzem, hogy „A sir az Olympus tetején is sir.“ De mégis: csak azt tudnám, kivel van bajom, óh csak ismernélek? Azért kérlek, mond, hogy hívnak és mi a neved? Mert emlékezetem tárházában hasztalan keresgélek, sehogy sem tudlak néven nevezni. De mégis ötlött valami eszembe, mond, nem te vagy a híres Görbe Csor?

— Az nem vagyok!

— Vagy maga Gubb?

— Gubb, e furesz machina-szellem? Ismerem, alakját tetszés szerint változtathatja most összetöporodik, hogy akorka mint Borsszem Jankó, vagy Hüvelyk Matyi, majd kinyújtözva óriássá magasodik s borzas fejével a csillagok közt kotorász. Igen derék, jóra való szellem ez, de mind a mellett az nem vagyok; mert ő az árva gyermekek védője.

— Tán csak nem vagy Brugó?
— Brugó? e féltékeny kéjencz szellem, kinek minden huszonnégy órában egy új asszony kell és a ki menyasszonyát kosfóval vendégli — mintha más étek nem volna jobb. Olybá tetszik, mintha most is hallanám szokott bizarr kérdését: „Nyelvek, fülek, hol vagytok?“ Kéjencz szellem ő, de én az sem vagyok!

— De mily járatos vagy a magyar mesevilágban?

— Azok is a magyar szellem kifolyásai. De nem halod-e ezt az éktelen lármát, mely a szomszéd teremből átör és mi miatt tisztviselőim meg dolgozni sem tudnak?

— Hallom: mi történik ott?

— Sok volna azt elmondani egyszerre, de nagyjából elfélegelem: az osztály-főnök epe-bajban szenved s azért a szolgát használja (recept) vény-gyanúnt, valamiért belekötött, már-hogy az áldott-nap mert süt a fejére az ablakon át, — s ezért haragja szőzivarát és kifejezése menyköveit az árva szolga fejére zudítja! Mérgében a jó ur oly kék vörös, tarjagos színű, mint a pulyka-kakas; megyek segélyére — ugyis elmúlt már délutáni egy óra — nehogy baja támadjon s megpukkadjon — szegény! Adien mosieur Varga a viszontlátásig, holnap újra eljövök s folytatjuk ott, a hol elhagytuk! Nem mennek, de le kell esillapitanom azt a dühös urat, ki szegénységi bizonyítványt állított ki uraságáról. Holnap majd megmondom, hogy ki vagyok, s ezzel a szellem eltűnt, magára hagyva az elképedt Vargát.

— No csakhogy elvitt az ördög a nyakamról, vagyis jobban mondva, csakhogy elhordta magad! Még ma nem tudtam dolgozni miatta semmit; mert ezt az egy két tétel megállapítását munkának csak nem nevezhetem, — pedig a tanácsos ur ugyancsak a lelkeim kötötte, hogy mentül hamarabb s ha lehet még ma fejezzem be ezt az ügydarabot, no de nem lehetett, — nyugtatá meg önmagát Varga, kezébe véve a felette sürgős ügyet.

Az a sürgős ügydarab egy ellenszámlázási jegyzék volt, melyen Vargának vagy kilenczven tételnél a fizető-fél nevét, a fizetés idejét, a lajstrom számot és a fizetést összegeket kellett megállapítania s vörös tintával az illető hasábkba bejegyeznie. Hét tétel már meg volt állapítva, de még nyolczvanhárom volt hátra.

— Uram-isten, már félkettő! Még egy negyed óram van csak, de nem tudok dolgozni! Majd holnap befejezem. Holnap? hisz azt mondta, hogy holnap újra eljön és megjelen. És ha megjelen és dolgozni nem hagy, hát nem dolgozom . . . De hát mégis vannak ily fajta lények, kik a szegény halandó ügyes bajos dolgaiba avatkoznak? Vau-nak, tagadhatlanul vannak: esküt mernék tenni létezésükről, pedig már Könyves Kálmán királyunk tagadta létüket, sőt törvénybe foglaltatá. En meg botor fejemmel az ellenkezőről hozatnék törvényt, melyért az — okos emberek kinevetnének — helyesen!

Varga itt kevés szünetet tartott.

— Okos emberek? De hát nem vagyok-e én az: nem vagyok-e eszemnél és öntudatomnál mi? Annál vagyok és mégsem tagadhatom e fajta szellemek létét?

Varga itt is szünetet tartott: gondolkodott.

— Vannak és léteznek ők! És mégis — senki, még tulajdon nóm előtt sem merném előhozni, hogy én tulvilági lényekkel, szellemekkel társalkodom! Az kellene még, hogy erről beszéljek; hisz mint valami kötözni való sültbolondot a bolondok-házába csuknának, sőt ha e pillanatban azt kérdeznék is tőlem: vannak-e? konokul tagadnám; hisz létök a józan észszel össze nem egyeztethető? Ah vannak-vannak! Varga egyet sóhajtott.

De hát mi is ez, a mi velem és körülöttem történik; ki vezeti kezemet; ki sugalja e gondolatokat és kikkel beszélék hát én, ha nem szellemekkel? Léteznek ők, vagy machinatio az egész?! Tisztviselő társaim szedelőzködnek, készülnék a hazamenésre, s ezzel Varga is felállt ültöbelyéből, körülhordozta borus tekintetét az irodában s újra sóhajtott.

— Ah, mi történik holnap velem? Holnap-holnap!
(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Cseplőgép és gőzkazán.

A tagosítás által változott birtoklási állapotok miatt egy, a legjobb karban levő 10 lóerejű **Hornsby-féle gőzkazán** és egy 8 lóerejű, a m. kir. állami gépgyárban készült, egészen vas-szerkezetű, s csak 3 hónapon át használt **cseplőgép** szabadkézből eladatik. — Értekezhetni alólírott nál.

Rimaszombat, 1884. márczius 19.

Lengyel Pál,
mint a tulajdonosok megbízottja.

1-3

300 darab birkát

legeltetésre befogad (darabját 30 kr-ával) **Stelkovits Károly** Hangonyon.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tavaszi és nyári évadra a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennélfogva felhivom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözeteket óhajtanak jutányos áron, szerencsétlenség megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is a legnagyobb választékban kapható.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
Rimaszombat, 1884. márczius 22.

MAJOROSY RUDOLF, férfi-ruha készítő.

2-*

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a t. ez. férfiközönség becses tudomására hozni, hogy **f. évi április hó 1-től** a eserenesényi-utczában levő **Hoselitz-féle** kávéház vezetését átveszem, azt a kor igényeinek megfelelőleg berendezve ünnepélyesen megnyitom.

Midőn ezen örvendetes hirt nyilvánossá teszem, nem mulaszthatom el kijelenteni, hogy a vezetésem alatt levő kávéházban mindenféle meleg és hideg italok a nap bármely szakában, gyors kiszolgálattal mellett jutányos áron kapható lesz.

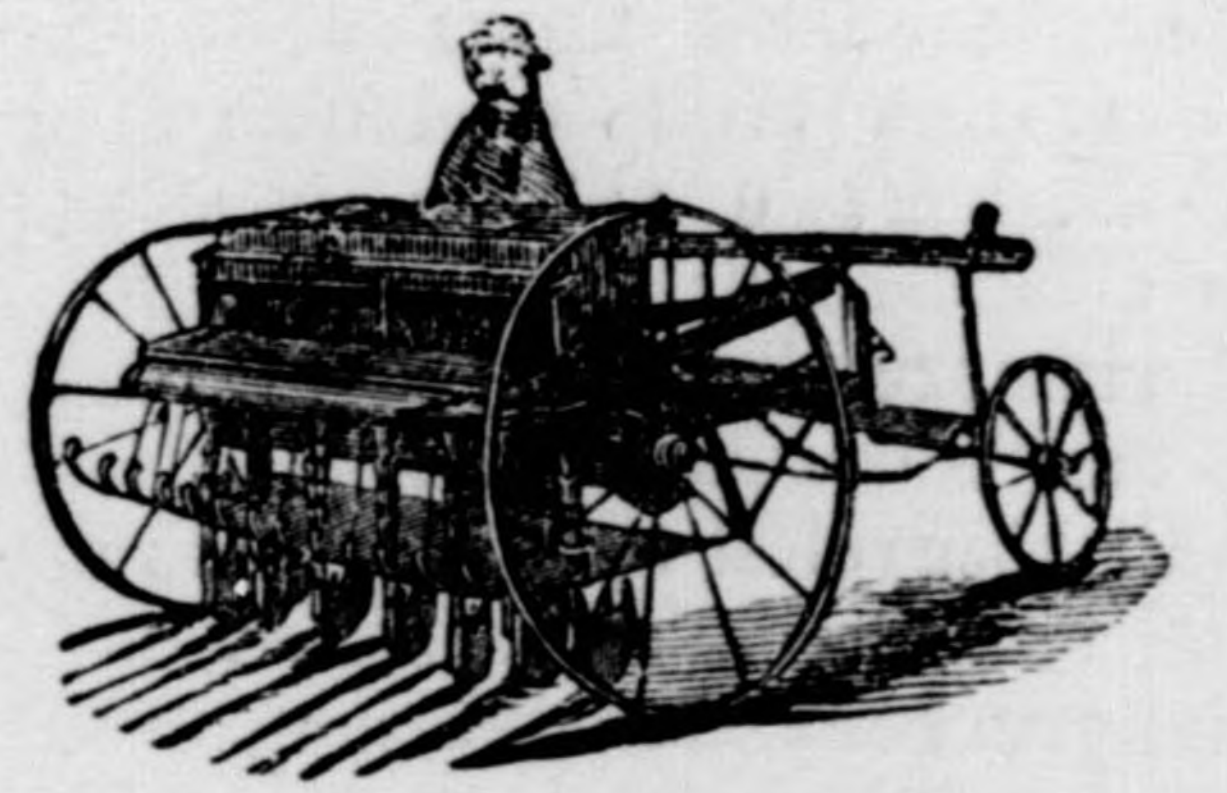
A t. ez. közönség pártfogását kikérve maradtam teljes tisztelettel
Rimaszombat, 1884. márczius 28.

Jablonkay Mariska.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje **Kassán**, eperjesi-ut 6. szám és Kassa mellett a **Csermelyvölgyben**.

Ajánl a t. gazdaközönségnek tavaszi időnyre szükségeltető gépeket u. m. **szorva-vetőgépeket, ekéket, boronákat, hengereket, lókapákat, tengeri-morzsolókat, Baker es magtárrostákat, mindenemű szivattyukat, gőzgepeket, gőzkazánokat** stb.

Csermelyvölgyi gazd. gépgyárunkban Kassa mellett **állandóan jelentékeny készletet tartjuk gépgyártmányainknak.**

Képes-jegyzék gazd. gépeinkről, valamint **árjegyzék** öntődék készítményeiről, kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

4-5

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TÖRLESZTÉSI JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

engedélyez

5°-os BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.

Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

4-4

Hirdetmény.

Rimaszées város előljárósága részéről közhírré tétetik, hogy Rimaszéesben — a nagymélt. belügyminiszterium által már régebben engedélyezett **hetivásár** újból életbeléptetvén, az első hetivásár folyó évi martius hó 4-én kedden, valamint az azután következők is mindig a hét **keddi napján** lesznek megtartandók.

Rimaszées, 1884. február 21-én.

A városi előljáróság.

6-6

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árúczikkék és munkák a megnevezett elsőrendű czégekől a legjutányosabban és legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykörút 7. és Rombach-utca 6. sz.) rendeltetnek meg.

A következő **előnyök** biztosítottak: 1. Csakis kitünő minőségű czikkék és munkák, csakis elsőrendű czégekől küldetnek a megrendelőnek egyedül az eredeti árakon, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakarítja a külön-külön szállítási költséget. 3. A esillaggal megjelölt czikkék és munkák **szabott** árából 10%-ot engedünk s 10 frton felül portmentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállítástok Vajda Béla elsőrendű spediteur eszközli. Minden küldeményért **hármás jótállás**: a czégek, a spediteur és a „N. H.”-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Tokaj-china-vasbor. A leghatalmasabb kettős szer a vérszegység, gyengeség, bágyadság és soványág ellen, mivel a tokaji bor és a vaskivonat külön-külön is a leghatásosabban alkalmaztatik. Sztupa és Krieger gyógyszerész. 3 frt.

Fácányi gyógyszeráró a következő rögtöni hatású gyógyszerek: a) **F. f. fogpapiros** fogfájás, szakgatás, fejfájás ellen. 70 kr. b) **F. f. Phenil-szappan** legkitünőbb bőrbetegség, májfoltok, szeplő ellen. 70 kr. c) **F. f. édes-mustár** eszt. gyomorhajók, étvágytalanság ellen. 1 frt vagy 50 kr. — d) **Sosborszesz**, egyedüli, melyet szakértő készít. 1 frt 20. 70 kr.

Brázay-féle sósorszesz. 42 különféle betegségben fölhételten hatású, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária kávé. Szalády Antaltól. Gyomorbajban, bélhuruban stb. szenvedőkre rendkívül jó hatású. Egészségeseknek megbesülhetetlen. Egy kilo 1 frt 20 kr.

Forty-féle egytetemes sebtapasz. Minden seb azonnali gyógyítására. Árj. szerint. — **Weisz M.-féle** universalis sebbenőcs, ára 30, 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök 1 palack 60 kr. malátacukorkák 20 kr. malátakivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsöre, hűsítő labdacsnai és mellpasztillai. Árj. szerint. — **Kárpáti egészségi** labdacsnai köhögés, görvély, mellbajok ellen Friedrich főraktárából 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárából: szakáll-növesztő 2 frt 60 kr. — Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk: ***Szem-essentia** dr. Leboistól, francia szemgyógyviz, egészséges szemek erősítésére is megbesülhetetlen hatású, úgy hogy minden szemre feltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia, gyenge, beteges, fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szem-

baj, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemben a legkitünőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Egy üveg 90 kr.

***Ürmös-essentia.** Arany érmeikkel kitüntetett gyógyszer bélhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitünőbb ürmost adja. Ára 60 kr.

Köszvényvászón Török József gyógyszeráró. Ára 1 ft 5 kr. **„Szultána-növény-szappan.”** Nemenesek-féle. bőrbetegség, májfoltok, szeplők, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arczpor. Müller M. illatszertárából. Ugyanonnan mindenemű pipere- és illatszerek.

***Jaulusz-féle „Juno-creme“** ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplők, májfoltok ellen. 1 frt 50 kr. — „Juno-pasta“ az arcz hófehérre tételére 2 frt. „Juno-puder“ 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; readklívil kaptos pipere-szerek.

Uj magyar hajfestő-szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2 frt 50 kr.

Szultána-pipere-szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, esodálatos hatású, elismert. Ára 3 db 1 frt. Nemenesek-féle.

***Hajnóvesztő-szer.** Hausner R. családí tika. Ára 1 frt. Ezenfelül minden pipereszer árj. szerint.

III. Gazdasági és háztartási czikkék.

Az „**Első m. fekete bórkenőcs-gyár**“ gyártmányai. Fekete bórkenőcs 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Ereztsítő 10 kr. Kettős velenzei bórak 60 kr. Nemenesek-féle. József főhg. udv. szállítója. Katonai, esendőr stb. szállító.

Egytetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr összeragasztására 30, 50 és 70 kr.

Mosásnyak-féle fénymáz. — Nemenesek-féle éreztsítő 10 kr. — **Rovapor,** Polseh-féle 1 frt. — **Patkányirtószer** Reisztól 1 frt.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági czikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehéreneműek Karikás Lajostól. — **Egészségi fehéreneműek** és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle, a budapesti főraktárból. — **Kalapok** Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monasterly és Kuznik udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrich-tól, a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czípők, Lörincz István gyárából urak, hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden árak eredeti árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

Tarnóczy Gusztáv urak földbirtokosok által a legjobbnak elismert, minden gazdasági kiállításon a legnagyobb díjakkal kitüntetett magyar, angol, francia, német és amerikai gazdasági gépei, (Budapest, Károly-körút 49., esarnok Váci-körút 78.) mint a legjutányosabbak, legmunkaképesebbek és a legszolidabak, mindenkinek a legjobban ajánlatnak. Árjegyzéki felvilágosításokat a legnagyobb készséggel mindenkinek adunk.

***Schmidt Adolf és társa** m. kir. szab. börgyára - zibörneműek- és gépszijakban a monarehia legnagyobb gyára. (Hadfel-szerelés.) Számos kitüntetés.

***Humayer Károly** meszkő- és téglaegető gyáraról, mint Budapestben a legszolidabbról, legjutányosabbról és a legnagyobb szállításra is a legképesebbről a legkészségesebben adunk építkezőknek, hatóságoknak és községeknek felvilágosítást.

Földessy Lajostól magokrol. **Beimeltől** oleso luczernákról, **Tomesák M.-től** szép élő virágosokrol küldhetünk alkalmi árjegyzéket.

A **Gschwindt-féle** szesz-, élesztő-, likör- és rungyári részv. társaság Budapestben szesz-, élesztő-, likörből, rumból és ezetessen-tiából álló készítményeit ajánljuk.

Butorok, az I. butor-ipar-társaságtól. — **Excellentszék** 16-féle ezlra Schöberl K.-tól. — **Pénzszekrények,** Wiese Fr. udvari száll. — **Vasbutorok** Stitz Henrik-től. — **Edények** Hüttl Tivadar udvari szállítótól.

Üvegüeműek Stölze és fiai gyárából. — **Kocsik** Bogdán J. gyárából. — **Löszerzámok** Szigeti L.-tól. — **Tornaeszközök,** szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyössi J.-tól. — **„Ariston“** önjátszó szalon-hangszer 25 rrt a főraktárból. — **„Orchestrion“** önjátszó óriási zenekar ára 1000 frttól fölfelé; a főraktárból. — **Zongorák** Lédeczy gyárából.

Lőfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — **Vadászati** és uticzikkék Kertész Tódortól.

Varrógépek Neidlingertől. — **Mesterségekhez** szükséges szerszámok Geitner és Rauschtól.

A legkitünőbb eredeti francia pezsgőborok Jaques Louis Frères francia czég budapesti vezérképviselőjétől, Müller L.-tól. Grand vin de la couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr.

***Essentiák** mindenemű likör gyártására Watterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép areképek. Szenrajz 3 frt, krétarajz 6 frt, olajfestm. (életnagyság) 8 frttól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — **Arézkes** választási zászlók.

Vésnöki munkák, pecsétnyomók, bélyegzők, pecsétbélyegek, monogrammok a legolesőbb szabott ár szerint

Egy szóval minden munka és czikk, nyomtatott árjegyzék szerint készítették és szállítatik.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kivitelí terményeinek, áruinak és gyártmányainak. (Tokaji, mènesi, batatonvidéki borok Vámosy Lajos utján, kóbányai sörök Dittlich és Gottschlig utján, huskonszervek a Weisz testvérektől, selmezi pipák Heller F.-tól, magyar vas, acél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papir, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó. stb.) mind legdirectebb forrásból, szabott áron és az eredeti czég árjegyzéke szerint. — Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerk. (Budapest, VII. Károly-körút 7.)
Pontos, becsületes és gyors szolgálat.

5-27